

Kyriëgebed

O God,

Hier zijn wij, in dit huis, uw huis: hier zijn wij
en hier zetten wij ons even neer bij wat er allemaal in ons omgaat
in ons leven: dankbaarheid voor het mooie, het goede wat er is,
maar ook zorgen om wat er komen gaat, verdriet om wat we verloren.
Wij leggen het allemaal voor U neer, want hier mag het bestaan.
Hier weten wij ons gezien, hier vertrouwen wij op uw welbehagen,
zien wij uit naar de morgen die weldra zal dagen,
Daarom zingen wij...

O God,

Hier zijn wij, in dit huis, uw huis: hier zijn wij
en hier zetten wij ons even neer bij wat er allemaal omgaat
in ons samenleven: hier in en om deze kerk, maar ook thuis, in onze
familie, op ons werk, op school, in de buurt, in stad en land.
Dat samenleven is niet altijd even makkelijk God,
boosdoeners willen met ons rechten, die niet aan trouw en waarheid
hechten. En soms zijn wij het zelf ook die niet gehecht zijn aan
waarheid en licht, zo bestaat dat. Maar daarom zijn wij hier, om dat
allemaal voor u neer te leggen, en om te worden opgericht,
daarom komen wij voor uw aangezicht en daarom zingen wij....

O God, hier zijn wij, in dit huis, uw huis: hier zijn wij

en hier zetten wij ons even neer bij wat er allemaal in ons omgaat
in onze wereld, waarin oorlogen dichtbij zijn, vrede ver weg.
Waar het recht met voeten wordt getreden, waar mensen worden
verslagen, harten gekweld, zo zeer: het bestaat, of we willen of niet.
Maar daarom zijn wij hier, om dat allemaal voor u neer te leggen
en om te zingen tot uw eer, want gij zijt toch onze Redder, onze
Heer, daar blijven wij op vertrouwen.
Daarom zingen wij...

Preek Mattheus 27:11-25. Elst, 17 maart '24. Zondag Judica.

Gemeente van Christus,
hier in Elst en waar u ook maar met ons verbonden bent,
nu of later in de week.

Als kind had ik een spel met allemaal dominosteentjes,
u kent dat spel vast wel denk ik.
De bedoeling van dat spel is dat je van al die dominosteentjes
een heel parcours uitzet
door ze stuk voor stuk achter elkaar te zetten.
En als je daar dan helemaal klaar mee bent,
dan moet je het eerste steentje omtikken
en dan gaat de beweging als een lopend vuurtje verder:
tik, tik, tik, tik, tik,
steentje voor steentje gaat om
en aan het eind van het parcours ligt alles in duigen.
Behalve als er één steentje hapert:
dan blijft de rest staan.

Vandaag gaat het ook over zo'n niet te stuiten beweging:
over een neerwaartse spiraal
waarbij de ene gebeurtenis de andere uitlokt.
Oorzaak en gevolg rijgen zich aaneen als een
onontkoombare reeks van gebeurtenissen.
Er is geen speld tussen te krijgen
en het onvermijdelijke komt steeds dichterbij:
de veroordeling van Jezus,
zijn gang naar het kruis:
zijn lijden en sterven.

Het is een zwaar verhaal dat we vandaag behandelen.
Een moeilijke tekst om te lezen en om aan te horen.

Pijnlijke momenten in een pijnlijke geschiedenis.

En bij ieder moment wordt er een nieuw steentje omver gestoten: steeds verder tikt het onrecht zich voort.

'Zondag Judica' heet deze vijfde zondag in de Veertigdagentijd.

Naar Psalm 43: 'Doe mij recht' betekent dat.

Ja en als je: 'Judica' roept, 'doe mij recht!'

dan doe je dat vanuit het gevoel dat je onrecht wordt aangedaan.

Want anders hoef je het namelijk niet te roepen....

En dat is de beweging die weggetikt wordt in deze lijdensverhalen:

steeds verder kronkelt de neergaande spiraal zich voort.

Steeds dieper wordt Jezus het onrecht ingetikt,

steeds onvermijdelijker blijkt de weg die Hij moet gaan

een lijdensweg te zijn.

En vandaag komt dat hele parcours samen in de persoon van

Pontius Pilatus.

We kennen hem uit een zinnetje in de apostolische geloofsbelijdenis:

'Ik geloof in Jezus Christus die geleden heeft onder Pontius Pilatus',

staat daar.

En inderdaad, hij heeft heel wat leed op zijn conto staan, deze

Pontius Pilatus.

Gouverneur is hij, een hoge ambtenaar is dat.

Een soort commisaris van de koning, of in zijn geval: van de keizer.

Iemand die de leiding heeft over een provincie, Juda,

en dat is het gebied waar Jezus rondtrok en preekte.

Namens de Romeinse keizer moet Pilatus de openbare orde bewaken.

Ja en als we op hem inzoomen, dan zie je dat hij in het hele verhaal

als het ware zo'n dominosteen is

waardoor al die andere dominostenen ook vallen.

Het begint al eerder:
bij de hogepriesters en de oudsten die heel stellig zijn
tegen Pilatus
en beweren dat Jezus schuldig is.

En dan is daar dat volgende steentje dat omvalt:
dat ongemakkelijke gesprek tussen Pilatus en Jezus.

En dat tweegesprek stoot weer een volgend steentje aan:
Pilatus vraagt het volk wat zij wil:
Jezus vrijlaten of Barabbas.

En dan gaat het snel: tik, tik, tik, tik, tik:
de publieke opinie tikt de openbare orde aan.
Het volk komt in opstand.

En de openbare orde tikt het plichtsgevoel van Pilatus aan.
Straks krijgt hij ook nog de keizer op zijn nek.

En het plichtsgevoel van Pilatus tikt zijn angst aan:
hij wil geen gedoe met de keizer en met het volk:
hij wil de lieve vrede van Rome.

En zo laat hij Barabbas vrij
en levert hij Jezus uit om gekruisigd te worden.

Alsof hij er niks aan kan doen.
Alsof er geen bloed aan zijn handen kleeft
en hij die handen in onschuld kan wassen.
Maar Jezus heeft 'geleden onder Pontius Pilatus'.

Ik moet eerlijk zeggen:
ik kan me wel in Pontius Pilatus verplaatsen.

Ik ben ook wel eens gevoelig voor de mening van anderen.
Ik heb ook wel eens geen zin in gedoe en
kies dan voor de makkelijkste weg,
voor de lieve vrede in plaats van voor het recht.

Ik onttrek mij ook wel eens van mijn verantwoordelijkheden
ik ben ook wel eens bang voor degene die boven me staat/opdracht
geeft en verschuil me dan achter mijn plichtsgevoel.

En hecht ik nooit aan mijn positie...?
Gebruik ik de macht die mij gegeven is altijd goed...?
Is er niemand die ook wel eens onder mij 'geleden heeft'?
Was ik mijn handen in onschuld als het gaat om 'recht doen aan
anderen'?

In de spiegel van Pontius Pilatus zijn dit de vragen die opkomen.
En het zijn de vragen die horen bij de Veertigdagentijd.
Het zijn de vragen van deze zondag Judica.

Geen gemakkelijke vragen,
vragen die je confronteren met hoe je zelf omgaat
met het recht en het onrecht in je eigen omgeving,
in je eigen leven, in je eigen binnenste.

Zware kost dus vandaag....

Is er dan geen enkele hoop, geen enkel lichtpuntje op deze zondag?

Ja, toch.

Want in het hele parcours dat we onder de loupe namen,
van Jezus die geleden heeft onder Pontius Pilatus
is er één persoon die ons vanuit de coulissen aankijkt.
En dat is de vrouw van Pontius Pilatus.

Want terwijl Pontius Pilatus op de rechterstoel zit,
laat zij hem een boodschap overbrengen,
met een briefje denk ik?

*"Veroordeel Jezus niet. Hij is rechtvaardig.
Ik heb vreselijk gedroomd over die man.
Veroordeel hem niet."*

Die boodschap is de steen waarmee de hele reeks
tot stilstand gebracht kan worden,
dit is het steentje waardoor het hele parcours hapert.

In het grieks staat er voor het woord 'een boodschap overbrengen'
het werkwoord apo-stello.

Daar hoor je het woord 'apostel' in.
En dat is wat deze apostel, mevrouw Pilatus,
ons op een briefje meegeeft:

je hebt altijd een keuze om niet de volgende steen te zijn
in wat voor leed mensen elkaar allemaal aandoen.
Je kunt ervoor kiezen om de ketting van oorzaak en gevolg
te doorbreken.

En ook al zijn er duizend redenen waarom je denkt dat dat niet kan:
de publieke opinie, je positie, je plicht, de lieve vrede...
toch ben ook jij in de positie om te kiezen voor het leven.

Ook jij kunt op de stoel waar je zit kiezen voor het recht
en het onrecht veroordelen.

En daarmee een apostel zijn.

Niet van de koning, of van de keizer, van je man of van je vrouw,
maar van God.

Pilatus slaat de wijze raad van zijn vrouw in de wind:
hij laat Barabbas vrij,
maar Jezus levert hij uit om gekruisigd te worden.

Maar zij... die romeinse vrouwelijke apostel... blijft ons aankijken:
hoopvol, verwachtingsvol, uitnodigend
om op het beslissende moment de juiste keuze te maken.

Amen.